Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 17.11.2010 www.osw.waw.pl

Udział Ministerstwa Finansów III Rzeszy w Holocauście

8 listopada specjalna komisja historyków, badająca działalność Ministerstwa Finansów w latach 1933–1945, przedstawiła wstępny raport. Według naukowców resort był współodpowiedzialny za Holocaust. To kolejny raport ogłoszony w ostatnich tygodniach (poprzedni dotyczył MSZ III Rzeszy), który krytycznie ocenia działalność niemieckich ministerstw w latach dyktatury narodowosocjalistycznej.

Komisję badającą pracę resortu finansów w czasie rządów Adolfa Hitlera powołał w 2009 roku były minister finansów Peer Steinbrück (SPD). Za wzór posłużyła bliźniacza grupa badawcza utworzona w 2005 roku przez Joschkę Fischera (Partia Zielonych) do analizy roli MSZ III Rzeszy w Holocauście. Wyniki badań, obciążające ówczesnych urzędników dyplomacji, komisja opublikowała w październiku br.

Wnioski przedstawione po kilkunastu miesiącach prac naukowców w archiwach Ministerstwa Finansów są jednoznaczne: Hans-Peter Ullman, rzecznik komisji, stwierdził, że resort zasługuje na miano „organizacji zbrodniczej". Właśnie tam powstawały regulacje, które pozwalały w majestacie prawa konfiskować majątki Żydom wyjeżdżającym z Niemiec i wysyłanym do obozów zagłady oraz czerpać zyski z podboju innych narodów. Środki uzyskane z zalegalizowanej grabieży były przeznaczane na potrzeby wojenne i utrzymywanie wysokiego poziomu życia na terenie Rzeszy. Po wojnie kierownictwo resortu uniknęło poważniejszych konsekwencji, ponieważ uchodziło za neutralnych fachowców od zarządzania, planowania i księgowości.

Praca komisji zwraca uwagę na rzadko omawiany aspekt II wojny światowej, czyli na konsekwencje polityki NSDAP dla stanu finansów niemieckiego państwa i domowych budżetów niemieckiego społeczeństwa. Ogromne kontrowersje wzbudziła wydana w 2005 roku książka historyka Götza Aly'ego „Ludowe państwo Hitlera: rabunek, wojna rasistowska i socjalizm narodowy". Jej przesłanie pokrywa się ze wstępnymi ustaleniami historyków, iż instytucje ówczesnego państwa niemieckiego, w tym Ministerstwo Finansów, dbały o to, by wojna była dla Niemiec wysoko dochodowym przedsięwzięciem. <ciechan>